

Prof. dr hab. Andrzej Rokita

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

Recenzja

Rozprawy doktorskiej mgr Urszuli Domańskiej pt.: „Świadomość młodych sportowców w zakresie prewencji urazów oraz zachowań zdrowotnych”

Problematyka poruszana w pracy dotyczy wpływu ukierunkowanej wiedzy na świadomość młodych sportowców i ich sprawność fizyczną w odniesieniu do liczby przebytych kontuzji i urazów wynikających z charakteru uprawianych dyscyplin sportu.

Koncepcja pracy

Przyjęta przez Autorkę koncepcja pracy jest poprawna. Autorka rozpoczyna pracę wstępem, w którym uzasadnia podjęcie tematu. Następnie opisuje trening sportowy (za Panfil, Olek-Stępień 2019) zwracając uwagę na cele: wychowawcze, naukowe, społeczne, kulturalne i kształcące. Zwraca uwagę na trening funkcjonalny, fazy szkolenia w treningu sportowym, dobór zawodników i ich specjalizację. Szkoda, że Autorka nie wspomina o efekcie daty urodzenia (**relative age effect** – RAE) w doborze i selekcji zawodników. Mam nadzieję, że Pani Magister opowie nam o tym zjawisku podczas publicznej obrony pracy doktorskiej – czego bym oczekiwał.

W dalszej części pracy Autorka opisuje odnowę biologiczną i jej znaczenie w sporcie. Szkoda, że myli masę ciała z wagą i wysokość ciała ze wzrostem oraz przybory i przyrządy ze sprzętem. To nie powinno mieć miejsca. W kolejnym rozdziale przybliży czytelnikowi zachowania zdrowotne i edukację zdrowotną w zreformowanej szkole. Kończąc wprowadzenie opisuje Autorski program nauczania „Odnowa biologiczna i fizjoterapia”, którego celem szczegółowym jest zwiększenie świadomości młodych sportowców w zakresie prewencji urazów i zachowań zdrowotnych.

W rozdziale 2 Autorka określa cel pracy, formułuje pytania badawcze oraz określa hipotezy badawcze (w opinii Recenzenta zupełnie niepotrzebnie). W dalszej części pracy opisuje materiał badawczy, zastosowane metody i narzędzia badawcze jak również przedstawia

organizację badań oraz opisuje metodykę oceny statystycznej. Następnie przedstawia wyniki. Pracę kończą dyskusja, podsumowanie i wnioski, piśmiennictwo, streszczenie w języku polskim i angielskim, spis, tabel, wykresów, fotografii oraz załączniki. Spis piśmiennictwa obejmuje 121 pozycji (w tym 39 anglojęzycznych). Szkoda, że zdecydowana większość z nich jest sprzed roku 2018. Recenzent oczekiwałby, żeby podczas obrony pracy doktorskiej Autorka wykazała się znajomością najnowszej literatury przedmiotu.

Część teoretyczna pracy (w opinii Recenzenta) opracowana jest poprawnie. Drobne błędy edytorskie wymagają korekty. Recenzent zaznaczył je w tekście pracy. Podam tylko kilka: Autorka używa sformułowania „sprzęt sportowy”, a wydaje się, że powinno być „przybory lub przyrządy sportowe”, często używa słowa „ilość”, a w większości przypadków powinno być „liczba”, gdyż opisuje zjawiska policzalne. O pozostałych błędach nie będę pisał – zaznaczyłem je w pracy i proszę o poprawienie ich (przed oddaniem pracy do druku). Pomimo drobnych niedoskonałości Recenzent pozytywnie ocenia pierwszą część pracy.

Cel badań, materiał i metodyka badań, wyniki

Autorka sformułowała cel pracy i trzy pytania badawcze. W opinii Recenzenta poprawnie. Wydaje się, że niepotrzebnie formułuje hipotezy badawcze (o czym pisałem powyżej). Wykorzystane metody opracowania materiału badawczego nie budzą zastrzeżeń.

Wyniki badań przedstawiono na 27 stronach w sposób czytelny. Szkoda, że czasami (tak jak na stronie 50) Autorka zbyt kategorycznie określa wpływ czynnika eksperymentalnego: „Widoczny jest wpływ czynnika eksperymentalnego na poziom wiedzy uczniów”. Analizując dane zawarte w tabeli 2 zauważono (o czym też napisała Autorka: „We wszystkich grupach w drugim pomiarze badane uzyskały wyższe wyniki w teście wiedzy”, s. 50), że w grupie kontrolnej było podobnie. Dlatego też Recenzent sugeruje ostrożność w formułowaniu tez, o wpływie czynnika eksperymentalnego.

Pomimo drobnych niedoskonałości Recenzent pozytywnie ocenia opisanie celu badań, materiału i metod badań. Pozytywnie również ocenia analizę wyników badań.

Dyskusja, podsumowanie i wnioski

W opinii Recenzenta „Dyskusja” jest najłabszą częścią pracy. Jest to raczej podsumowanie wyników badań. Zabrakło – zdecydowanie - próby ustosunkowania się Autorki do uzyskanych wyników badań (domniemania, co mogło być przyczyną takich a nie innych wyników badań). Porównania ich z wynikami badań innych Autorów. Wiem, że jest to trudne ale oczekuję podjęcia dyskusji przez Autorkę podczas obrony pracy doktorskiej. Podsumowując wyniki badań Autorka potwierdza postawione hipotezy badawcze (jeszcze raz przypomnę, że niepotrzebnie je postawiła) wystarczyło odpowiedzieć na pytania badawcze – co uczyniła. Formułując wnioski, poczyniła również spostrzeżenia i jedno z nich jest bardzo zaskakujące: „Czynnik masy ciała koreluje ze sprawnością fizyczną – wraz ze wzrostem masy ciała wzrasta sprawność funkcjonalna” (s. 87). Dość niewiarygodne stwierdzenie, aczkolwiek – jak okazało się w pracy – możliwe. Pierwsze cztery wnioski dla praktyki to raczej stwierdzenia, natomiast kolejne trzy - rzeczywiście wnioski.

Zdaję sobie sprawę, że może zbyt krytycznie i czasami dość drobiazgowo odniosłem się do treści recenzowanej rozprawy doktorskiej, ale swoje sugestie umieściłem z „życzliwą krytyką” i dla dobra sprawy. Jak w każdej recenzji niektóre z moich uwag mają charakter dyskusyjny i Autorka może, ale też i nie musi się z nimi zgodzić.

Wnioski końcowe

Rozprawa doktorska Pani mgr Urszuli Domańskiej jest ciekawą pracą opartą na rzetelnie przygotowanych i przeprowadzonych badaniach. Oceniam ją pozytywnie. Moje uwagi krytyczne, często czysto techniczne, nie umniejszają wartości pracy. W związku z tym stwierdzam, że oceniana przeze mnie rozprawa doktorska spełnia wymogi stawiane dysertacji

doktorskiej i wnoszę do Wysokiej Rady Naukowej Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Wrocław, 13 września 2020 roku

Andrzej Rokita